

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13 / Telefon 2440 in 2455
 Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
 v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
 sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Židje kot posebna narodnost

PO SKLEPIH ŽENEVSKE VSEŽIDOVSKKE KONFERENCE.

Skoraj vsi narodi, ki so pripadali onim skupinam, ki so ustvarjale starejšo in najstarejšo človeško kulturo, so že davno izumrli ali pa so se tako izpremenili, da so njihovi potomci dandanes nekaj docela drugega, kakor so bili oni. Tako današnji Grki niso več stari Heleni in Italijani še manj Rimljani. Docela pa se je ohranilo ono ljudstvo, ki je izgubilo celo svojo rodno domovino in se razkropilo po vesolnem svetu, to je — židovski. Danes je vseh Židov na svetu 15 do 17 milijonov; najdete jih prav povsod in v vseh stanovitih, največ se pa ukvarjajo s trgovino, industrijo in denarstvom. Večinoma žive kot zajedalci med drugimi narodi, katerim izjemajo naravne sile in denar, in ker je denar važen faktor in Židom ne manjka, so v zakulisju prečesto ona najvažnejša sila, ki ustvarja državno in naddržavno svetovno politiko.

Se do nedavne prošlosti so pa bili Židje samo verska in kvečjemu še rasna skupina, nikakor pa ne narodnost. Dasi so v prvih dveh oziroma ohranili svoje posebnosti, so se v tretjem navadno prilagodili pokretu večinskega naroda. Tako so se v bivši Avstriji udeleževali javnega življenja kot Nemci, na Hrvaškem kot Hrvati, v Srbiji kot Srbi, v Italiji kot Italijani itd. Zlasti tesno so se pa naslonili na večinsko narodnost Židje v Nemčiji, Franciji in še prav posebej Angliji, kjer so v prejšnjih dobah zavzemali vodilna politična mesta in jih zavzemajo deloma tudi še sedaj. Drugod so bili več ali manj neutralni, posebno tam, kjer položaj ni bil popolnoma razčiščen. V zadnjem času, odkar se je pričelo cionistično gibanje, ki je doseglo po svetovni vojni obnovitev samostojne Palestine, židovske pradedovine, pa postajajo Židje vedno bolj izrazito tudi narodnost. S pomočjo mednarodnega židovskega kapitala obnovljena Palestina je sprejela vsa stotisoče židovskih naseljencev, ki so ustanovili popolnoma svoje vasi, trge in mesta, ki so v enem samem desetletju dosegla do 50.000 prebivalcev. Uradni in tujni jezik je tam hebrejščina. V Jeruzalemu je prvo židovsko vseučilišče, tam in drugod po Palestini, zlasti v Tel Avivu, so židovske srednje in strokovne šole itd. Skratka: Židje so tam v vsakem ožiru narod s svojim lastnim jezikom, kulturo, politiko, gospodarstvom itd.

To prerajanje židovstva kot samosvoje narodnosti je rodilo tudi veliko vsežidovsko svetovno konferenco, ki je ne-

davno zborovala v švicarski Ženevi. Na tej konferenci so bili zbrani zastopniki Židov iz Anglije, Francije, Nemčije, Italije, Avstrije, Švice, Belgije, Bolgarije, Združenih držav, Češkoslovaške, Finske, Grčije, Nizozemske, Litve, Latvije, Palestine, Poljske, Romunije in Švedske, torej iz devetnajstih držav. Pretresali so vsa vprašanja židovstva in zlasti tudi vprašanje narodnosti. Dasi dokončnega sklepa na tej konferenci še niso sprejeli, zveni iz vseh debat zelo močno povdarjavno stališče: Židje smo samostojen narod, ne samo verska in rasna skupina! Temu primerno je zahtevala židovska konferenca v Ženevi tudi zaščito židovskih nacionalnih manjšinskih pravic povsod tam, kjer še niso v zadostni meri zaščitene. Proti temu in za asimilacijo se je zavzemala le manjša in manj pomembnejša skupina zborovalcev.

Soglasno s tem je sklenila ženevska konferenca ustanoviti nekakšen parlament vesoljnega židovstva: »zastopstvo židovskega naroda, ki bo opravičeno in dolžno obravnavati vsa vprašanja židovskega življa ter zastopati židovsko ljudstvo v boju za njegove državljanske in narodne pravice.« Ta parlament bo izvoljen po načelu enake volilne pravice in se bo sestal prvič leta 1934. Tako vidimo, da se Židje vsega sveta deklarirajo kot samosvoj narod in ustvarjajo preko mej držav, in kontinentov svojo absolutno skupnost s svojim lastnim parlamentom! Ta sklep je velevažen ne le za Žide, temveč tudi za vse ostalo človeštvo in še prav posebno za nas Slovence in Jugoslovane, ki smo doslej gledali na naše Žide samo kot na državljane in sonarodnjake druge vere. Posebno pri Hrvatih in Srbih so bili Židje smatrani za Hrvate in Srbe in so uživali ter še uživajo vse ugodnosti in celo vrsto privilegijev. Ali bo to razmerje mogoče tudi še poslej, ko bomo morali gledati v Židih prav tako narodno manjšino, kakor v Nemcih, Madžarih, Italijanih itd.?

Nova opredelitev bo neobhodno potrebna, zlasti še z ozirom na nevarnost nove židovske invazije, ki nam preti zaradi dogodkov v Nemčiji. Če se posreči Hitlerju dobiti v roke državno oblast, bo prav gotovo izvršil napovedani izgon Židov, ki bodo potem planili v države srednje Evrope, kamor se že sedaj izseljujejo, zlasti v Avstrijo, v velikih trumah. Za svoj sklep, da so posebna narodnost, bodo morali Židje prevzeti tudi vse konsekvence.

Schleicherjev napad na Ženevo

RAZOROŽITVENA KONFERENCA BREZ POMENA. — NEMČIJA SI BO POMAGALA SAMA.

BERLIN, 31. avgusta. V listu »Heimatsdienst« je napisal vojni minister general Schleicher pod naslovom »Varnost Nemčije« članek, v katerem analizira šestmesečno delovanje in zasedanje ženevske razorožitvene konference in pravi, da ostane potem, če očistimo odločitev od 23. julija t. l. vseh lepih besedi, le še gola »želja«, da se izvede »znižanje oboroževanja na kopnem, na morju in v zraku« in da se »zmanjšajo napadalna sredstva«. General Schleicher pravi dalje: »Kaj je bilo treba, da so se zbrali najodličnejši državniki in cela vojska strokovnjakov in da so po 6 mesecih pagajani prišli do tega klavernega rezultata? Prvi del razorožitvene konference se je torej končal brez vsakega pravega uspeha in zaradi neenakopravnosti v oboro-

ževanju ostane varnost Nemčije še vedno ogrožena. Nemčija želi mir, toda če ne bodo države zmagovalke držale svoje besede, bo morala Nemčija na lastno pest reorganizirati svojo armado. Najboljša garancija za trajnost miru je Nemčija, katere suverenosti pa ne sme prav nič poniževati. Za svojo varnost ne zahteva Nemčija prav nič več, kakor ostale države.«

SMRT ROSEGGERJEVE VDOVE.

KRIEGLACH, 30. avgusta. V nedeljo je umrla tukaj v starosti 72 let vdova Petra Roseggerja Ana, rojena Knauer.

Armada brezposelnih.

Po statističnih podatkih mednarodnega urada dela znaša število brezposelnih 25 milijonov.

Borba parlamenta z vlado

NOVO PREDSEDSTVO DRŽAVNEGA ZBORA. VELIKA VEČINA KOALICIJE HITLERJEVCEV, CENTRUMA IN BAVARSKE LJUDSKE STRANKE. SEJA PRUSKEGA DEŽELNEGA ZBORA.

BERLIN, 31. avgusta. Včeraj dopoldne se je sestal k otvoritveni seji novi nemški državni zbor. Prvi seji je predsedovala 75letna komunistična poslanka Klara Zetkinova, ki je govorila celo uro o komunizmu, a so jo navzoči poslanci kljub temu mirno poslušali. Navzočih je bilo 578 poslancev. Za predsednika je bil izvoljen narodni socialist, bivši stotnik Göhring, ki je takoj prevzel predsedstvo. Za prvega podpredsednika je bil nato izvoljen centrumaš Esser, za drugega pa zopet narodni socialist.

Po končni izvolitvi je imel sinoči že pozno v noč novi predsednik državnega zbora stotnik Göhring daljši govor, v katerem je med drugim delal: »V zadnjem času se vedno bolj množe govorice o odstranitvi državnega zbora, češ, da ni sposoben za delo. Nemčija in tujina sta zaradi tega vznemirjeni. Kot predsednik državnega zbora odklanjam take trditve in ugotavljam, da je državni zbor sposoben za delo, tembolj še, ker se mu je že na prvi seji posrečilo izvoliti si predsedstvo. Prepričan pa sem, da bo tudi v bodoče prav tako točno izvrševal svoje naloge. Prvič po vojni je v njem nacionalna večina, pripravljena povesti nemški narod iz materialne bede in duševnega obupa v boljšo bodočnost.«

Nato je bil odklonjen predlog socialistnih demokratov, da bi se na današnji seji iz-

rekla Papenovi vladi nezaupnica. Novi predsednik je dobil pooblastilo, da skliče državni zbor k novi seji po svojem lastnem predurku. Poslanci so zapustili zbornico ob 21. uri in bili na ulicah deležni navdušenih ovacij. Starostni svet je nato sklenil sklicati prihodnjo sejo 8. ali 9. septembra. Dnevni red bo: deklaracija vlade. Če vlada pred parlament ne bi stopila, ji bo izrekel nezaupnico.

Kar se tiče razpusta parlamenta, je Hindenburg zadevni dekret že podpisal in ga vlada lahko vsak trenutek objavi. Vendar se računa z možnostjo, da se bodo seje nadaljevale do druge polovice septembra. Če bo parlament razpuščen, bodo razpisane nove volitve v zakonitem roku, ker je predsednik Hindenburg odklonil predlog o zavlačevanju.

BERLIN, 31. avgusta. Na včerajšnji seji pruskega deželnega zbora so nekateri poslanci ostro kritizirali politiko kancelarja von Papena in sprejetih je bilo več nezaupnic. Z večino narodnih socialistov, centruma in komunistov je bilo sprejetih tudi več važnih predlogov, med njimi predlog, da se morajo takoj preklicati vse odredbe komisarja, razveljaviti prisega uradništva napram komisarju in odstraniti omejitve svobode govora, zborovanja in tiska. Prihodnja seja bo 21. septembra.

Pred vojaško diktaturo na Bolgarskem?

SOFIJA, 31. avgusta. List »Pobjeda«, ki jo ureja sin umorjenega Aleksandra Stambolijskega, poroča, da so postali člani bolgarske vojne lige v zadnjem času zelo aktivni in da skušajo proglasiti na Bolgarskem nekako vojaško diktaturo, ki naj bi preprečila, da bi se kmečka stranka zopet polastila državnega vodstva.

Japonska in Društvo narodov

TOKIO, 31. avgusta. Zunanji minister Ušida je v zbornici izjavil, da ne verjame, da bo mandžursko vprašanje rešeno tako, kakor to žele Japonci. Če se bo to zgodilo, bo japonska vlada prisiljena poseči po drugih sredstvih. Dopisnik »Reuterjevega dopisnega urada« razlaga to izjavo tako, da namerava Japonska izstopiti iz Društva narodov.

NEUSPEH EKVADORSKE REVOLUCIJE.

LONDON, 31. avgusta. Iz Guayaquilla poročajo, da so po 6 urni vroči bitki moza proti možu vladne čete zopet zasedle Quito. Število žrtev je zelo visoko. Vladnim četam je pomagalo tudi oboroženo civilno prebivalstvo. Vstaši so se umaknili proti severu.

TABOR AMACONK PRI FRANKFURTU.

FRANKFURT, 31. avgusta. V zvezi s prostovoljno delovno službo, ki je v Nemčiji uvedena v času žetve, je bil ustanovljen velik amaconski tabor, v katerem je največ dijakinj, pisarniških moči, prodajalk in zastopnic raznih drugih ženskih poklicev, ki pridno delajo in pomagajo pri žetvi. V taboru prejema polno oskrbo in na teden po 2 marki nagrade.

Premirje v Gran Chacu

NEW YORK, 31. avgusta. Nevtralni člani komisije, ki v Washingtonu proučuje bolivijsko-paragvajski spor, so zahtevali od vlad obeh sprtih držav, da podpišeta 60dnevno premirje, ki naj se prične s 1. septembrom. Bolivijski kabinet je v krizi. Liberalni ministri so podal ostavke, ker bi radi s tem prisilili vlado, da bi forsirala odločitev glede Gran Chaca in bi tako še bolj poostriila spor s Paragvajem.

STALNA ZRAČNA ZVEZA NAD ATLANTIKOM.

NEWYORK, 31. avgusta. Pred kratkim so imeli polkovnik Lindbergh, angleški letalec Mollison in mis Earhartova sestanek, na katerem so razpravljali o vzpostavitvi stalne zračne zveze med Evropo in Ameriko. Ob tej priliki je bilo ugotovljeno, da je potrebno: 1. aeroplan z več motorji in 2. da vsak aeroplan razpolaga s popolno radijsko instalacijo. Obenem se mora urediti tudi meteorološka služba med Evropo in Ameriko. V ta namen bo v kratkem v Londonu posebna konferenca meteoroloških strokovnjakov.

SESTANEK MELLONA IN HOOVERJA.

WASHINGTON, 31. avgusta. Bivši tajnik finančnega ministrstva in sedanjí ameriški poslanik v Londonu Mellon je imel včeraj ponovno konferenco s predsednikom Hooverjem. Izjavil je, da sta v tem razgovoru razpravljala o vprašanju vojnih dolgov. Z Montaguem Normanom se ni sestal, ni pa tudi še določen njun eventuelni sestanek. Mellon je izrazil prepričanje, da bo na borzah še nadalje trajala tendenca hausse. Tečaj so padli pod normalo, sedaj pa se dela na tem, da se dvignejo na prejšnjo višino.

Dnevne vesti

Veliko obrtniško zborovanje

Podpisane obrtniške organizacije prirejajo v nedeljo 4. septembra ob 9. uri dopoldne v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, Miklošičeva cesta

veliko obrtniško zborovanje,

na katerem se bodo razpravljala sledeča važna obrtniška vprašanja: 1. Za zaščito obrtniških pravic in boj šušmarstvu; 2. položaj podeželskega obrtnika in pomoč najbolj ogroženim obrtniškim strokam, osobito čevljarški, krojaški, kovaški, sedlarski, fotografski, mesarski, pekovski itd. (Posebni sestanki glede strok po zboru.) 3. Zaščita domačega obrtniškega dela. 4. Kreditna pomoč obrtniku in obrtniško gospodarsko združništvo. 5. Socialno zavarovanje. 6. Važna vprašanja obrtne politike.

Pozivamo predstavnike naših mestnih in podeželskih obrtniških organizacij, kakor tudi vse stanovske tovariše, da se udeležijo tega zbora, ki naj bo močan izraz obrtniške volje in naj potrdi, da je obrtnik nujno potreben zaščite. Hočemo delati stvarno, brez demagogije, za poedinca in za celoto.

Četrtnsko vožnjo omogočimo onim, ki se Obrtnemu društvu v Ljubljani prijavijo najkasneje do četrтка.

Tovariši! Vsi v nedeljo na naš zbor v Ljubljani (dvorana Okrožnega urada za zavarovanje delavcev)!

Za Zvezo obrtnih društev za dravsko banovino v Celju: Jernej Golčer l. r., za Pripravljalni okrožni odbor v Ljubljani: Filip Pristov l. r., za Pripravljalni okrožni odbor v Mariboru: Franc Bureš l. r., za Pripravljalni okrožni odbor v Celju: Miloš Hohnjec l. r., za Pripravljalni okrožni odbor v Novem mestu: Matko Malovič l. r., za Obrtno društvo v Ljubljani: Josip Rebek l. r.

UREDNIŠTVO »VEČERNIKA«

in mariborsko uredništvo »Jutra« je sedaj v Gosposki ulici 11, prvo nadstropje, telefon št. 2440. Uprava je do preselitve še na Aleksandrovi cesti 13, telefon št. 2455.

Poročila sta se

v nedeljo v cerkvi v Slivnici čevljarški pomočnik g. Štefan Greif iz Rač in gđ. Anica Tomincova iz Hotinje vasi. Bilo srečno!

Iz gozdarske službe.

V višjo položajno skupino so napredovali: za višjega gozdarskega svetnika in za ravnatelja nižje državne gozdarske šole v Mariboru g. inž. Zmago Zierfeld, za višjega gozdarskega svetnika in okr. gozdarskega referenta pri okrajnem glavarstvu v Mariboru pa g. inž. Emil Papis.

Legitimacije za četrtnsko vožnjo.

Legitimacije za četrtnsko vožnjo v Ljubljani, ki jih je razposlalo društvo »Soča«, se dobe pri »Putniku« na Aleksandrovi cesti v Mariboru.

Uradne ure na sodišču.

3. 1. septembrom so uvedene na sodišču nove uradne ure, in sicer dopoldne od pol 8. do pol 13., popoldne pa od 16. do 18. Uradne ure pri vložišču so od 8.—12. in od 16.—17.

Iz mestnega sveta.

Na zadnji seji je mestni svet podelil gradbeno dovoljenje: Ivanu Kosu za gradbo podstrešnega stanovanja in dvorišnega poslopja pri hiši Tomšičeva ul. 35; Lovru in Elizi Rojko za gradbo visokoprtilične stanovanjske hiše v Metelkovi ulici 52; Mehanični tkalnici in aperturi E. Zelenka in Co., za gradnjo tkalnice. Uporabna dovoljenja pa je podelil: Josipu Plemelju za prizidavo in nadzidavo dvorišnih poslopj pri hiši Koroška c. 27; Heleni Baumkircherjevi za zgradbo 1 nadstropne stanovanjske hiše v Čopovi ulici; Josipu Frasu za zgradbo visokoprtilične stanovanjske hiše v Ferkovi ul. 3; Frančišku Kislichovi za zgradbo pralnice pri hiši Marmontova ul. 8; Mariji Žnidaričevi za zgradbo 1 nadstropne stanovanjske hiše v Gajevi 31 in Heleni Baumkircherjevi za zgradbo vrvarske delavnice v Čopovi 3.

Ogenj na periferiji mesta.

Davi okrog 3. ure je izbruhnil požar v skladišču tvrdke Arbeiter na Radvanjski cesti. Skladišče je bilo polno starih cunj, ki so po izjavi nekega sosedu telele že prejšnji večer. Ker so bile cunje suhe, se je ogenj naglo širil in preden so prispeli gasilci, je bilo skladišče že vse v plamenih. Požar je resno ogrožal v bližini stoječo hišo izvoščka Franca Voglerja in neki svinjak, ki pa je tudi pogorel do tal in so le s težavo rešili svinje. — Na kraj požara so prihiteli poleg mariborskih tudi gasilci s Pobrežja, iz Studencev, s Teznega, iz Radvanja, Razvanja in Hoč, ki so v kratkem času ogenj lokalizirali. Skladišče je bilo zavarovano za 200.000 Din in so po lastnikovi izjavi zaneteli ogenj neprevidni postopači, ki so večkrat prenočevali v skladišču in si poiskali ležišče v starih sunjah.

Šrambe za kolesa.

Ker so tatvine koles na dnevnem redu, je varna šramba koles dobrodošla vsem kolesarjem. Po večjih mestih imajo kolesarji »garaže«, kjer puščajo svoja kolesa, kadar gredo po opravkih. Tudi v Mariboru imamo že nekaj takih »garaž«. Zelo umestna je šramba koles na Mariborskem otoku, kjer je tudi cena 50 p. a povsem primerna. Paznica, žena brez posebnega uradnika, mora ves dan ždeti na otoku, hoditi iz mesta in nazaj, kupovati hrano itd. Vsi oni pa, ki imajo opravke na sodišču, lahko dajo svoje kolo v varstvo pazniku-vratarju, ki zahteva za kratko straženje 2 Din! To je za današnje čase vsekakor preveč, zlasti za širše sloje, ki včasih pridejo več ur daleč in nimajo denarja niti za kruh. Posledica je, da puščajo nekateri kolesa kar pred sodiščem in to neglede na nevarnost tatvine. Vsekakor je potrebno, da se cena shranjevanja znatno zniža.

Celodnevna kopalna tura na otoku.

S 1. septembrom je uvedena na Mariborskem otoku celodnevna kopalna tura. Vstopnice, ki jih kupijo kopalci dopoldne, veljajo ves dan. Od 1. septembra bo vozil zadnji avtobus iz Kamnice ob delavnikih ob 19.15, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa ob 19.45.

Vpisovanje v enoletni trgovski tečaj.

V enoletni trgovski tečaj mariborskega Slovenskega trgovskega društva na državni trgovski akademiji je vpisovanje vsak dan od pol 10. — 10. ure v šolskih prostorih na Zrinskega trgu. Radi splošne gospodarske krize bo v prihodnjem šolskem letu mesečni prispevek znatno znižan. Za malenkostno odškodnino se poučujejo poleg vseh trgovskih predmetov tudi jeziki in se polaga posebna važnost na strojepljse in stenografijo. Vodstvo sprejema tudi pismene prijave.

Mojstrski izpiti v Mariboru.

Danes so se pričeli v Mariboru mojstrski izpiti, ki so z novim obrtnim zakonom uvedeni obvezno za vse rokodelske stroke. To so prvi taki izpiti v naših krajih. Za ta rok je bilo prijavljenih 46 kandidatov, od katerih jih je brez zadržkov pripuščenih 32. Večina kandidatov je iz Maribora in Prekmurja. Največ jih je v mesarski in pekovski stroki. Skupno je zastopanih 13 strok, med temi tudi mlinarska, kar je še posebno zanimivo, ker mlinarstvo do zdaj ni veljalo kot rokodelski obrt. Danes so se pričeli praktični izpiti pri mojstrih, katerim so posamezni kandidati dodeljeni. Mesarski kandidati so danes zaposleni v mestni klavnici in bodo jutri delali v mesnicah, popoldne pa se bodo predstavili izpitni komisiji k teoretičnemu izpitu. Seveda je za vsako stroko sestavljena posebna komisija. Po sedanjih razpisih bo ta partija kandidatov dovršila izpite do 6. t. m.

Javna zahvala.

Okrožna strelska družina v Mariboru smatra za svojo dolžnost, da izreče g. Ladislavu Kardošu, trgovcu z avtomobili in avtomobilskimi potrebščinami ter zastopniku avtomobilov znamke »Chevrolet« v Mariboru, svojo najtoplejšo zahvalo za njegovo izredno naklonjenost in uslužnost, ki jo je ob vsaki priliki pokazal za napredek in prosih strelskega športa med najširšimi plastmi našega ljudstva. Maribor, 31. avgusta 1932. Uprava Okrožne strelske družine v Mariboru.

Dopisna trgovska šola.

Profesorji ljubljanskih trgovskih šol in trgovske akademije so z drugimi strokovnjaki ustanovili moderno dopisno trgovsko šolo, ki nudi pouk svojim učencem potom dopisovanja v vseh trgovskih, jezikovnih in drugih znanostih. Za dopisno šolo je že precej zanimanja med trgovskim naraščanjem.

Novi zakon o zaščiti kmetov.

Ker poteče s 15. septembrom veljavnost zakona o zaščiti kmetov, pripravljajo poljedelsko ministrstvo nov zakon, ki ga bo predložilo skupščini že na jesenskem zasedanju.

Mariborski smučarski klub

je preteklo nedeljo priredil propagandni izlet v Rogaško Slatino. Spotjo je obiskal tudi Poljčane, kjer je bil prijazen sprejet. Namen izleta je bil poživeti zimski sport v prihodnji sezoni. V zdravilišču je bil klub deležen posebne naklonjenosti ravnateljstva. Pri sestanku z ravnateljem g. inž. Dittrihom so bile izmenjane mnoge pobudne propagandne misli in besede.

Poziv strelskim družinam!

Ker bo 4. septembra 1932 otvoritev nagradnega streljanja in razviti prapora v Ljubljani, vabimo vse strelske družine mariborskega okrožja, da se v čim večjem številu udeležijo razviti. One družine, ki bi odpotovale z avtomobili, naj pričakujejo v Ljubljani na glavnem kolodvoru druge strelce, ki pridejo z dopoldanskim vlakom, da odkoraka mariborsko okrožje skupno na strelišče. Vse strelske družine, ki ne odpotujejo z avtomobili, naj se zberejo v nedeljo 4. septembra ob 5. uri na glavnem kolodvoru v Mariboru.

Dobra koruzna letina.

Letos je koruza v naši državi dobro obrodila in je bomo imeli za izvoz preko 100.000 vagonov. Če bi ne bilo ponekod toče, bi bil pridelek še večji.

Opozorilo prodajalcem sadja in grozdja.

Mestno tržno nadzorstvo je ugotovilo, da se neupravičeno prodaja na mariborskem trgu sadja in grozdja. Radi tega odreja mestno županstvo v smislu določb tržnega reda, da se mora vsak prodajalec sadja in grozdja izkazati na zahtevo tržnih organov s potrdilom svoje občine, da je prodajalec upravičen lastnik sadja ali grozdja. Proti osebam, ki ne bodo imele teh potrdil, se bo postopalo po obstoječih predpisih. Tržni organi bodo vršili strogo kontrolo.

Grozdje iz Slovenskih goric na našem trgu.

Te dni se je pojavil na našem trgu avto naložen z zaboji namiznega grozdja iz slovečih slovenskih goric. Po tem grozdju so prav pridno segali meščani in vinogradniki, ki je pokrenil akcijo zalagatelja trga z grozdjem, je prišel na svoj račun. Saj je grozdje slajše in cenejše ko ono, ki ga prinašajo na trg okoličani ali ga prekupeci uvažajo iz Italije in Banata. Prodajal je kilogram po 4 Din. Obljubil pa je, da bo pripeljal še slajšega in meščani ga bodo veselili. Kakor čujemo se snuje širokopotezna akcija za izvoz našega grozdja, ki je vsekakor zdrav pojav za gospodarsko pomoč našim vinogradnikom.

Ceneno meso.

Jutri v četrtek bodo od 7. ure naprej prodali na stojnici za oporečno meso pri mestni klavnici 400 kilogramov telečjega mesa po 4 Din, in sicer do 2 kilograma na osebo.

Sejem za živino.

Dogon na sejem za živino 30. t. m. je bil sreden in srednja je bila tudi kupčija. Prignali so skupno 312 glav in sicer 14 konj, 21 bikov, 73 volov, 191 krav in 13 telet. Prodanih je bilo 186 repov. Povprečne cene za kilogram žive teže so bile: debeli voli 2.75—4, poldebili 2—2.50, plemenski voli 1.25—2.25, bikji za klanje 1.50—2.50, klavne krave, debele 1.25—2, plemenske krave 1—1.50, krave za klobasarje 0.80—1.20, molzne krave 1.75—2, breje krave 1.75—2, mlada živina 2.50—3.25 in teleta 3—4 Din. Mesne cene: volovsko meso I. vrste 8—10, II. vrste 6—8 Din; meso bikov, krav, telic 4—5 Din; teletina I. vrste 10—12, II. vrste 6—8 Din in svinjina 10—16 Din.

Ukradeno kolo.

Danes dopoldne je bilo lesnemu trgovcu Karlu Lepšinu iz Rač izpred pisarne dr. Stanjka ukradeno kolo, vredno 1500 Din

Kdor hoče svež in zdrav ostati, naj popije en do dvakrat na teden pred zajtrkom kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice. Zdravniška poročila iz bolnišnic svedočijo, da radi pijejo »Franz Josefovo« vodo zlasti bolni na črevesju, ledvicah, jetrih in žolču, ker brez neprijetnih občutkov in posledic promptno odvaža. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Strelci, pozor!

Okrožna strelska družina v Mariboru poziva vse zvezne strelske družine, da čimprej odgovorijo na okrožnico glede udeležbe strelcev pri tekmi v Ljubljani. Ker gre za naročilo voznih legitimacij, se naprošajo družine za takojšen odgovor!

Nerodna Julka.

Dekla Julka C., zaposlena pri nekem posestniku v Koških, je sinoči pri sekaniju drv tako nerodno zamahnila s sekuro, da si je odsekala sredinec leve roke. Zdravi se v bolnišnici.

Zagonebna smrt.

Posestnik Ivan Ploč iz Plača, ki so ga pretekli ponedeljek prepeljali v mariborsko bolnišnico, je včeraj podlegel hudim poškodbam. Truplo je bilo na zahtevo državnega tožilstva včeraj popoldne obducirano, ker je podan sum, da je postal Ploč žrtev zločina. Na Plaču so se raznesle govorice, ki težko obremenjujejo Pločevo ženo. Orožniki raziskujejo za deva, rezultat preiskave pa še ni znan.

Hud hlapec.

Neki hlapec je imel že delj časa hudo jezo na viničarja Ivana Knebla v Dragučevi. Ko ga je včeraj srečal, se ga je lotil kar s koso in ga hudo poškodoval na nogi pod kolenom. Ranjenega viničarja so morali spraviti v bolnišnico.

Požar v vlakcu.

Preteklo nedeljo je v večernem vlaku, ki vozi iz Pragerskega proti Ptuj, nastala zažela goreti s perilom in obutvijo napolnjena košara, ki jo je pa vrgel sprevodnik naglo na tla ter tako preprečil požar, ki bi lahko postal usoden. V spomin na perilo in drugo opremo je ostalo le nekaj gumbov.

Napad radi nesporazuma.

Posestnik Jakob Potisek iz Jablanje, se je v noči od nedelje na ponedeljek vračal proti domu precej vinjen in zašel v sadovnjak posestnika Hraša v Pangercih. Gospodar, ki je menil, da možak krade jabolka, ga je napadel s kolom in ga pošteno naklestil. Potisek je dobil tako hude poškodbe, da je moral v bolnišnico.

Badjura Rudolf:

Izleti po Karavankah

Ljubljana 1932. 32 strani. Samozaložba. Cena: 10 Din. Kljub neštetim oviram, ki mu stoje na poti, orje in odkriva Badjura dalje. Še ni dolgo, ko je izšla v drugi izdaji »Smuška terminologija« in že nas vabi na izlete v Karavanke.

Badjura je v pričujočem delu razdelil Karavanke na 63 deloma eno-, deloma pa večdnevni tur, ter pokazal tako vsakemu nebroj možnosti, da prečka in križa pogorje med Zilsko in Mislinjsko dolino. Knjižici je priložil pregleden zemljevid, ki orografsko turistu docela zadovoljuje, vsebuje, kakor tekst, važen material naših krajevnih imen. Vodnik na izlete po Karavankah je točen kot vsi Badjurovi vodniki, orientacija po njem lahka in hitra, oblika žepna.

Med uvodno besedo je Badjura zapletal resnico: »Do vrha Karavank še prilezemo, naprej se ne ganemo, kakor da se za nas tam gori svet nehá, kakor da je po grebenu Karavank zarisan — konec sveta.« In zakaj to? Manjkalo je dosežaj za Karavanke propagande. Da ni bilo Uleta in njegovih drugov, še danes bi bila Peca zapuščená; in da čakajo na nas Obir, Ojsterc, Koprivna ali Olševa, je zopet vzrok v pomanjkanju propagande. Imamo vrsto tujskoprometnih organizacij, tujski promet je gospodarsko geslo današnjega časa, propaganda za tujski promet vsakdanja krilatice. In vendar je izšla pričujoča knjižica o Karavankah v samozaložbi! Rodil jo je pač idealizem, enak idealizmu Aljaža, Kocbeka, Lesjaka. Vsak planinec in vsak narodnjak pa bo pokazal svoje priznanje Badjuri s tem, da si bo nabavil novega planinskega tovariša. »Izlete po Karavankah«.

V taboru mariborskih gozdovnikov ob Završnici v Žirovnici

OPIS LETOŠNJEGA TABORENJA NAŠE GOZDOVNIŠKE MLADINE.

Mariborski gozdovniki so letos taboreli ob Završnici in Žirovnici v juliju in začetku avgusta. »Taborni ustavi« gre vsa zasluga, da je tabor tako dobro uspel in pa Belemu Lisjaku, ki je zbral okrog sebe 40 gozdovnikov, samih zrelih fantov.

V petih letih sem bil v osmih taborih in smelo trdim, da je bil tabor mariborskih gozdovnikov eden najlepših. Nameril sem se, da napišem nekaj vrstic, ki naj vzbude prijetne spomine vsem onim, ki so tu ali tam taborili in da povem tistim, ki niso, če hočejo živeti lepo, da stopijo v krog taborniške organizacije.

Tiho in mirno je bilo tisto popoldne v vasi gozdovnikov pod Stolom ob Završnici. Sedel sem pod eno izmed treh smrek v njihovi senci. Sonce se je bližalo zatonu. Ob zadnjem svitu se oblaki ponavadi pordeče, toda to pot se niso, lepo sinje nebo je prepregalo svojo modro barvo od vzhoda do zapada. In Triljav, ti si res čar naše zemlje. Kako lep je bil tvoj snežnik, ko je sonce sipalo nanj svoje žarke.

Sonce je vedno bolj tonilo za Kranjsko goro in jezerce Završnice je zavalovelo v hladnem večernem vetriču. Bilo je čisto srebrno in skoraj nemogoče je bilo gledati vanj. Toda namah je izgubilo svojo kristalno barvo in se stemnilo v modrozeleno gladino. — Sonce je začelo...

Tedaj sem vstal in se napotil v tabor. Dim večnega ognja se je valil nizko nad taborom. Dobro sem vedel, da se nam obeta dež. Pred vigvamom sta sedeli Atore in Tiha Skwo in poslušali brenkanje citer, na katere zna tako lepo igrati naš vsem znani debeli Štefan, obenem se pa pogovarjali o gozdovništvu, o fantih, o domovini, o rožicah itd. Rad bi bil prisedel in kaj povedal, pa nisem hotel motiti, pa tudi časa ni bilo.

Beli Lisjak je prišel iz šotora. Rog se je oglašil, stopili smo v vrsto. Tisto noč smo imeli Levi dežurno službo. Podeljena mi je bila straža od 12. do 2. s tovarišem Kirikanom. Po zboru je sledila menaža.

Preko Stola so se jeli valiti temni oblaki. »Dež bo,« je završalo po taboru. »Drugi dan bomo podrli tabor in dež nam bo otežkočal delo,« so pripomnili drugi. Toda kaj smo hoteli, udati smo se morali v nemilo usodo.

Tako je napočil čas, da smo se zbrali ob tabornem ognju. Zasedli smo prostor. Beli Lisjak je v svoji slikoviti taborni obleki stopil k ognju in se z izbranimi besedami zahvalil za sodelovanje vseh bratov in sester, ki so taborili pod svojim solncem. Res, kar ganjen sem bil, toliko lepega je bilo čuti iz ust mladnih

dega taborovodje. Končno pa se je Rdeči Volk v imenu nas Ljubljančanov zahvalil in poslovil od prijaznih in gostoljubnih Mariborčanov.

Vsakdo bo razumel, zakaj smo si ravno pri ognju povedali, kar nam je narekovala dolžnost. Ogenj je središče tabornega življenja, ob ognju je nastala najbrž prva človeška organizacija, jezik, veda, umetnost in religija. Gozdovništvu je ogenj simbol Velikega Duha vsega človeštva in življenja, iz katerega izhajajo štirje žarki, štiri činjenice človeškega razvoja: duha, telesa, misli in dela. Vsak izmed štirih žarkov vodi k manjšemu plamenu. To so moč, lepota, resnica in ljubezen. Plameni v zvezi z žarki dajo sledeče gozdovniške ideale: močan duh, lepo telo, resnično mišljenje in udejstvovanje z ljubeznijo. Iz vsakega izmed teh štirih plamenov izhajajo troje žarkov, ki dajo zaporedno 12 gozdovniških zakonov in sicer: Močan duh: 1. bodi odločen, 2. bodi skromen, 3. bodi poslušen. Lepo telo: 4. bodi čist, 5. čuvaj svoje telo, 6. živi prirodno. Resnično mišljenje: 7. Govori resnico, 8. bodi pošten, 9. bodi moder. Udejstvovanje z ljubeznijo: 10. Bodi priazen, 11. bodi požrtvovalen, 12. bodi radosten.

Za vsakega gozdovnika je poslednji večer, tretji svečani večer. Prvi svečani večer obhajamo, ko prižgemo ogenj, drugi svečani večer pa, ko dobimo med se nove brate in sestre, ki so prestali sprejemno preizkušnjo. Tretji pa se poslednjič zberemo ob ognju potrti, ker se bomo morali vrniti med »Bleda lica« v hrupno življenje, toda z nado, ki nam je v tolažbo: »Še in še se bomo vrnili ter si postavili vigvame in tako živeli, lepše in čistejše življenje, ki nam ga je podaril slavni ameriški pisatelj, prirodopisec in lovec Ernest Thompson Seton pred 30 leti, kateri jubilej smo letos praznovali na zelo lep in dostojen način.

Bil je poslednji večer, poslednjič smo se zbrali. Pa ne vsi, enega ni bilo. Tistega, ki je bil vedno poleg, ko ogenj ugaša; namreč brata, ki je stal zvesto na strani v boju in težavah »Belega Srnjaka«, ki je bil službeno odsoten.

Izza gora se je čulo grmenje in videlo bliskanje. Vstali smo in preko drugače tako tihega zagorskega sveta je zadonel himna gozdovnikov in se strnila z gromom, ki jo je ponesel preko dobrih.

Molk — nato pozdrav taborovodje in kmalu smo odšli k počitku.

»Vstani!« Pogledal sem. »Dvanajst je ura«, aha, moja straža. Nebo se je bilo popolnoma pooblačilo. Za to noč sem se namenil, da opravi vigilije. Vigilije spominjajo na stare dni, ko so vitezi in romarji prebdeli vso noč v kaki samotni

cerkvi ali kapeli. Ždel sem in mislil, poleg mene pa je sedel Kirikan.

Drugo jutro je deževalo, pa ne dolgo. Preko tabora so se jele dvigati megle. Sonce je prisijalo. Podrli smo tabor. Z vozom so bili že odšli, ostala sva le s tovarišem Canotom. Ozrl sem se nazaj. Kakšna praznота. Hip nato pa je ogenj šnil kvišku in naju potolažil.

Sport

Po zmagi ISSK Maribora nad Gradjanskim

Je že tako: borba za točke vzbuja pozornost občinstva, drži ga v oblasti že ves teden pred dogodkom, da odstopi, čim odžviža sodnik konec tekme, mesto novi napetosti do prihodnjega nastopa. Ves čas prvenstvene konkurence se dá izraziti v dveh-treh besedah: ugibanje vnaprej, komentiranje borbe, kombiniranje točk diferencialnega količnika.

Za nastop »Gradjanskega« je bilo zanimanje nenavadno veliko. Zveneče ime, obilna reklama, napovedan prihod zagrebških kibicev in ne nazadnje prikrita nada, da bo domačinom zmaga morda le uspela, iz vseh teh komponent se je ustvarila mogočna rezultanta, izražena v številu 2000. Dvatisoč src je dolge ure močnejše utripalo pod čudovito sugestijo bliskovito se menjajočih dogodkov v mejah zelenega pravokotnika 100krat 70 m.

Nov sistem tekmovanja po ligah je prvič dal I. S. S. K. Mariboru priliko za udeležbo v močnejši konkurenci. Gotovo ni nihče pričakoval, da bo I. S. S. K. Maribor prvi, ampak moramo si biti v svesti, da so uspehi, ki jih je dosegel naš prvak, zavidljivi. Pred začetkom tekmovanja je neki ljubljanski dnevnik napisal, da bo I. S. S. K. Maribor sigurno zadnji. Zgodilo se je pa obratno, oba ljubljanska zastopnika sta se plasirala na zadnjih mestih, a I. S. S. K. Maribor ima še možnost, da se plasira v končnem tekmovanju za državno prvenstvo.

I. S. S. K. Maribor je zmagal v nedeljo nad »Gradjanskim«. Upravično zmagal. Po tekmi se je vsa množica na ceste. Belo-črne zastave so plapolale, čuli so se vzkliki, ki naj bi bili izraz radosti nad uspehom. V resnici so bili globok oddih, sproščanje ure trajajoče živčne napetosti. Dve točki, da sta pod streho. Toda I. S. S. K. Maribor čaka nova preizkušnja, in sicer še v nedeljo, ko se bo moral boriti z ljubljanskim »Primorjem«. Ne dvomimo, da bo »Maribor« zmagal, toda presenečenja niso izključena. Težka in trnjava je pot do učenosti in mnogo šolnine je treba plačati na njej. V vseh manifestacijah življenjske borbe je izkušnja najvažnejše sredstvo za to borbo. Izkušnja se pa ne da niti naučiti niti pričeti, zanjo je treba samo časa in udejstvovanja...

Med radostne vesti beležimo tudi dejstvo, da je prevzel naš zasluzni sportni

Ogenj je veselo plapolal, poleg njega pa je stal, zapuščen od vseh, stari samouk — Puščavnik, ki domuje onkraj Završnice in se bavi s pisateljevanjem.

Veselo je zavihrala naša zastava, ko nas je ognjeni konj po železni cesti peljal tja, odkoder smo bili prišli. Mir z Vami — Peš — Endaš.

delavec g. dr. P l a n i n š e k zopet vodstvo nogometne sekcije I. S. S. K. Maribora. Zasluge, ki jih ima dr. Planinšek za mariborski sport, so take, da brez njega ne bi bil na tej višini, kot je danes. On je bil tisti, ki se je v Beogradu boril za vstop I. S. S. K. Maribora v ligino tekmovanje in ima tudi največ zaslug, da je priboril I. S. S. K. Mariboru ono mesto, ki mu po znanju pripada.

V naslednjem prinašamo še kratke izvečke zagrebških kritik o nedeljski tekmi »Gradjanski«—»Maribor«: »J u t a r n j i l i s t« piše, da je bila zmaga I. S. S. K. Maribora popolnoma zaslužena in da je bil sodnik izvrsten. Tudi »N o v o s t i« in »M o r g e n b l a t t« priznava vata boljšo igro I. S. S. K. Maribora, glede sodnika pa pravita, da ni mogel zadovoljiti!

ISSK Maribor, lahkoatletski odsek.

Redne vaje lahkoatletin in lahkoatletov bodo pod vodstvom g. prof. Cestnika na igrišču v Ljudskem vrtu, in sicer v ponedeljek, sredo in soboto ob 17.30. — Hazenski treningi so v torek in petek ob 6. uri zjutraj. Opozorjam vse članice in člane, da redno posejajo vaje že z oziranjem na bližnje prireditve! — Načelnik!

Sokolstvo

Redna telovadba dece Sokola malice

Redna telovadba dece Sokola Maribor matic se bo začela v ponedeljek 5. sept. Telovadba bo do nadaljnjega na letnem telovadišču v Samostanski ulici po sledečem razporedu: Moška deca bo telovadila zaenkrat skupno v enem oddelku vsako sredo in soboto od 17. do 19. ure. Ženska deca v starosti od 10.—14. leta v ponedeljek in četrtek od 18. do 19. ure; od 7. do 10. leta vsak ponedeljek in četrtek od 15. do 17. ure: deca do 7. leta pa v torek in petek od 14. do 16. ure. Starši, ki žele svojim malčkom prijetnega razvedrila in zdravega razvoja, naj vpišejo deco omenjene dneve pri vaditelju oddelka. Telovadba članstva in naraščaja se pa bo začela 12. septembra in bo razpored ur še pravočasno objavljen.

Seja prednjaškega zbora Sokola matica bo v petek 2. septembra ob 20. uri v Narodnem domu. Pozivajo se vsi predniski, da se seje sigurno udeleže.

G. Magnaut:

Ben-Keri

Ko je Ben-Keri zopet vstal, so vsi s strahom gledali tega moža, ki so ga smatrali norim. Gospodar se ni ganil in njegove oči so še vedno gledale prisenkano piramido, ki je zapirala nebo. Videti je bilo, da okleva za hip: brez dvojne je prešinil žarek usmiljenja njegovo srce, toda to je trajalo tako kratko, da je ostalo brez učinka in s hladnim, nečloveškim, daljnim glasom je izustil: »Ta mož je brezumen ali obseden od Seta. Naj ga izpostijo deset dni, potem naj ostane zaprt celo življenje v ječi, kjer ne bo ne videl ne slišal ničesar več. Tako bomo izgnali iz njegovega telesa nečistega duha, ki biva v njem.« — Potem je nalahko zamahnil z roko in odnesli so nosilnico, ki se je lesketala v zadnjih solnčnih pramenih; kakor v apoteozi so nosili sina in smrtno podobo Ftaha, bogga vse pravice in vse dobrote.

Medtem pa je že tretji dan Ben-Keri umrl v ječi in da bi se prilžnili, so razlagali to ko viden dokaz, kako črna je njegova duša. Istega večera je prišla duša ubogega obrtnika, osvobodena svoje ga ovoja, pred božjo sodbo. Sedeč na prestolu brez okrasa in obdan od majhnega števila prisednikov, se je Osiris zdel sprva Ben-Keriju povsem drugačen kakor si ga je predstavljal. Bil je običajne rasti, oblečen preprosto in le nena-

vadni blesk njegovega pogleda in čudno sveža polt sta pričala o nesmrtnosti. Poleg njega je stal za svojimi tehtnicami Thôt resno, pa ne domišljavo in je izgledal liki pošten trgovec. Zato se je pri tem tudi duša ubogega moža opogumila. Eden prisednikov je izpregovoril: — »Ben-Keri, tkalec iz Mituna, umrl v Kufovih ječah!«

Tedaj se je Osiris obrnil na Thôta:

— »Kakšno je bilo življenje tega moža?«

— »Bilo je vredno, čisto in bedno. Ni poznal drugega ko krivico in žalost.«

— »Kako si si vendar mogel, Ben-Keri, je rekel Osiris z mehkim glasom, nakopati jezo svojega gospodarja?«

— »Držnil sem si, o vsemogočni, dvigniti glas do njega in ga prositi usmiljenja.«

— »Tako se torej deli pravica med ljudmi. Kralji niti ne blagovolijo poslušati svojih podanikov in ti morajo priti prav do nas, da morejo povedati svojo bedo!« — Osiris je pomislil za hip, nato:

— »Poslušaj, Ben-Keri, ti si trpel po krivici in si ostal nedolžen v nesreči; dobil boš sijajno plačilo. Od danes naprej bo ta trdosrčni Kufu zavzemal tvoje mesto na zemlji, on bo tkalec; ti si boš nadel njegovo smrtno telo: nosil boš pskent«) in boš vladal. Tako bomo vedeli, da imamo pravičnega princa, ki se mu smilijo nesrečni nižji sloji. Vendar vedi, da je mnogo težje ostati priprosto

* Pokrivalo egiptovskih faraonov in bogov.

in dober kot gospodar Egipta, kakor pa kot neznaten mitunski obrtnik.«

In ne da bi kdo vedel, je prešla Ben-Kerijeva duša v Kufovo telo. Prvi vladarski čin novega faraona je bil, da je ustvaril gradnjo te piramide, spomenika njegovega bednega življenja. Potem je poslal po Sitko, da bi z njim delila srečo, toda Sitka je bila umrla nekaj ur za njim, in silno je bil žalosten, ker ona je bila edino bitje na zemlji, ki ga je ljubil in kojemu bi mogel zaupati tajno svoje izredne sreče. Hotel je tedaj delati dobro in osvoboditi svoje ljudstvo zatiranja in bede. Odpustil je domov vse uboge ljudi, zaposlene pri javnih delih in pomilostil je nekatere obsojence. Toda sprva se mu je zdelo, da so mu bili hvaležni le oni, ki so bili deležni teh milosti, medtem ko so se drugi, njegov dvor, velikaši in ljudstvo samo, čudili nad takim običajem kakor nad slabostjo. Ali bi se mogel res on, gospodar, živa podoba Ftahova, zanimati za preproste smrtnike, ne da bi umazal svojega dostojanstva in žrtvoval svoje moči? Ubogi Ben-Keri, ki je bil ohranil čisto srce pod kraljevsko krono in plaščem, je premišljeval, kje je resnica in se tožil nad svojo nemočjo. Tudi je videl, kako je težko na prestolu spoznati resnični položaj svojih podložnikov, zakaj skrbno so mu prikrivali ljudsko nesrečo, ki jo je bolje poznal nego kdorkoli.

— »O!« si je rekel bivši tkalec, »kako

malo ve princ o tem, kar se godi v njegovem kraljestvu in kako težko je deliti dobrote! V tej uri morda trpijo tisoči mojih sorojakov nadloge, ki sem jih trpel jaz, in tega ne vem.«

Dvorni običaj mu je branil, da bi šel sam iz palače in hodil po mestnih ulicah; kadar se je šetal, so ga vedno nosili v razkošni nosilnici in spremljala ga je cela četa dostojanstvenikov, stražarjev, branilcev muh in pahljačarjev. Nerač se je držal tega nespremenljivega običaja, ki mu je branil, da bi delal po svojem srcu. Sem in tja je vzel od svojih zakladov, ki jim ni poznal niti števil in ki so polnili cele dvorane, nekaj vreč zlata in srebra, da bi jih razdelil med reveže. Toda prav kmalu je opazil, da so se s tem okoristili le dvorjaniki in četa zajedalcev, ki so si brez sramu delili ta darila. Dal jih je nekaj pobesiti za zgled, toda ni mnogo dosegel s tem in puhlost drugih se je še povečala, ne da bi mogel upati, da je bil le trenutek koristen svojemu ljudstvu.

— »Mogel bom biti torej le pravi tigran,« je premišljeval. »O Osiris, prav si imel, nič ni tako težko za kralja, ko biti dober in odpovedujem se vladi, ker so pod mojo vladjo še vedno nesrečni. Dovolj, da se vrnem v tvoje kraljestvo, kjer bom ohranil vsaj mirno vest.«

In Osiris, ki je znova spoznal upravičenost njegove tožbe, je poklical ubogega moža v kraljestvo sene.

Položaj kmeta in zadružno gospodarstvo

Nekaj misli k važnemu vprašanju.

Položaj našega kmeta je zelo težak in mestoma obupen. Po eni strani je gospodarska kriza pograbila v svoj vrtnec prav njega in zahtevala padec cen kmečkih proizvodov, po drugi ne more biti niti po skromni ceni spečati in leže v gospodarstvu kot mrtev in zato obtežen kapital, in končno še porazna letina.

Dasi velja še vedno resnica, da je od gospodarskih subjektov kmet edini, ki je od trga še najmanj odvisen, vendar je tudi on vedno bolj navezan na izmenjavo proizvodov. Njegove potrebe se večajo. Kolikor je ta pojav po eni strani dober, je po drugi zanj — in posredno tudi za nas — škodljiv. Pred vsem se on na ta način gospodarsko pogreza. Z odvisnostjo od trga pa postaja vedno večja žrtev izkoriščanja. Njegovi izkoriščevalci nimajo tukaj težke naloge, ker prvič so boljše organizirani, drugi pa jim stoje nasproti šibki poedinci. Bilo je pač vedno tako, da je šel pritisk v smeri najmanjšega odpora. In prav od kmečke strani je odpor najšibkejši, ker živi v tej sicer najjačji, a razdvojeni armadi bolj vsak zase.

Že pred svetovno gospodarsko krizo je kmet žrtvoval najmanj četrtno svojih plodov industrijskemu in trgovskemu kapitalu. Najmanj vsaka četrta brazda, vsak četrta meh in vsaka četrta vreča njegovih pridelkov je bila že vnaprej določena v — dar. O tem nas jasno pouči indeks cen n. pr. onl iz l. 1929. Poprečni indeks kmetijskih pridelkov je bil 1548, industrijskih sirovin, izdelkov in kolonijalnega blaga pa 2110. Te številke kažejo dovolj nazorno nesorazmerje med cenami agrarnih in drugih proizvodov in si stoje nasproti v razmerju malone 2 : 3, kar pomeni, da so bile cene agrarnim pridelkom skoraj za tretjino manjše od tekstilnega, kolonijalnega in drugega blaga. — Danes je še veliko slabše.

To vedno večje gospodarsko pogrezanje kmeta je usodno tudi za nas konsumente, a tudi za njegove izkoriščevalce. Saj je račun enostaven in ga lahko predočimo s primerom krave, ki ji ne damo vzdrževalne in produktivne krme. Z njenim hiranjem ali poginom utrpí škodo tudi lastnik. Ponovimo že staro pesem: Dokler ne bodo milijoni neuvaževanih,

a socialno tako pomembnih kmečkih celic začeli sami iz sebe in vzajemno iskati svoje gospodarsko izboljšanje, toliko časa bodo tarča in toliko časa bodo posredno prizadete tudi druge socialne plasti iz srednjega in delavskega stanu, ki si, navezani na njegove plodove, morajo te nabavljati po posredovalcu, ki viša cene sebi v korist in tako izžema konsumenta in — z nizkimi kupnimi cenami tudi producenta (kmeta).

Same razmere cen bi morale kmeta dovolj nazorno poučiti, kako naj bi po-

stopal za svoje izboljšanje in prav sedanjí položaj bi mu moral odpreti oči, da si mora čimprej usvojiti načelo zadružnega gospodarstva. Namesto izmenjavanja blaga (kupo-prodaja) med poedinci, naj bi bila menjava med zadružnimi organizacijami interesnih skupin. Poglejmo živalski produkt: cena živini nizka in za producenta uprav porazna (1 Din kg živine teže), cena mesa visoka. Ne bilo bi napačno, če bi kmetje vsaj razmišljali o zadružnih vnočevalnicah, ki naj bi stopile v trgovski stik s konsumnimi drugimi. Ali pa če bi kmetje ustanovili svoje zadružne mesnice? Tako bi izločili posredovalce, ki se pretirano rede na njegovem in telesu konsumenta. Malo razumevanja in dobre volje in to navidezno težko vprašanje bo lahko izvedljivo.

K. s.

„Ljubljana v jeseni“

Šolska mladina ima za obisk letošnjega jesenskega velesejma od 3. do 12. septembra znižano vstopnino po 3 Din za učenko oziroma učenca, ako je obisk skupen pod vodstvom učiteljstva. Dan obiska poljuben. Posebno opozarjamo šolska vodstva na velike razstave: kmetijsko, alpinsko, umetniško, fotoamatersko, gospodinjstvo »Domače ognjišče«, ki bodo nudile nazoren pouk, mladini pa pri učenju mnogo koristile.

Obiskovalcem jesenskega Ljubljanskega velesejma je dovoljena na parobrodih »Jadranske plovidbe« in »Dubrovačke plovidbe« ugodnost, da se lahko z vozno karto nižjega razreda vozijo v višjem razredu. Na parobrodih brodarstva družstva »Boka« pa imajo 50% popust. Te ugodnosti daje samo sejemska legitimacija.

Sirarstvo na jesenskem velesejmu. Sirarska razstava na letošnjem jesenskem velesejmu obeta biti prav posebno pestra. V zadnjih letih se je namreč razvilo poleg ementalnega tudi več drugih panog sirarstva, kot n. pr. tilsitski, eidamski, stičenski, gouda in drugi sir. Vsak obiskovalec jesenskega velesejma bo imel priliko prepričati se, da se tudi pri nas izdeluje sir, ki v mnogih primerih prav nič ne zaostaja za tujim. Ne zamudite ugodne prilike!

Alpinska razstava bo na letošnjem jesenskem velesejmu »Ljubljana v jeseni« pokazala revijo raznih znanosti in umetnosti v luči alpinizma. Odnos vede do gora, odnos umetnosti do naših planin bo dobil plastičnega izraza na tej

razstavi, ki bo skušala zbrati znatno število predmetov, ki pojasnjujejo in osvetljujejo odnos našega človeka do naših gora. Slika, fotografija, relief, diorama, diagrami, risbe in druga sredstva bodo predočevala goro na eni in človeško misel in čuvstvo na drugi strani ter njihov medsebojni stik in odnos. Prav posebno bo razstava zanimala jugoslovanske alpiniste, ker bodo našli na njej mnogo zanimivega in poučnega gradiva iz vseh panog alpinizma.

Ne zamudite! Na letošnjem jesenskem sejmu v Ljubljani ne zamudite obiskati razstave slovenskih knjig. Vse važnejše slovenske založbe razstavijo prvič svoje izdaje! Razstava knjig je velezanimiva, pa nudi tudi priložnost, kupiti vse knjige z znatnim popustom. Zato — ne zamudite!

Da ne prelomi besede, v — smrt.

Mlad romunski podporočnik Jonu Jonescu, ki je šele nedavno končal kadetnico, je prišel pred dnevi na dopust v svoje rojstno mesto Soroco in je najprej z nekim svojim prijateljem obiskal neko znano rodbino. Takoj je pričel dvoriti domači hčerki in se je madina kmalu izvrstno zabavala. Mladji podporočnik je med drugim deklici ponudil tudi kozarec piva in pripomnil, da se ustrelil, če dobi »košarico«. Deklica je stvar smatrala za šalo in je pivo odklonila. Mladi častnik je v prepričanju, da mora držati dano obljubo, brez besede vstal, odšel s sosedno sobo in se ustrelil.

200.000 dinarjev v nosu

Lani se je zgodil v neki londonski bolnišnici nenavaden primer profesorske pozabljivosti. Veleposestnik Dolgelly, ki je trpel za neko nosno boleznijo, je poiskal pomoči v omenjeni bolnici. Profesor je izvršil komplicirano operacijo s pomočjo radijskih iglic s popolnim uspehom. Ko se je veleposestnik vračal po izvršeni operaciji ves srečen in zadovoljen v svojem avtomobilu domov, ga je na cesti v nekem londonskem predmestju nenadoma ustavil prometni stražnik in mu sporočil, da se mora nemudoma vrniti v bolnišnico, kar je Dolgelly tudi storil. Ko je prišel v bolnišnico, mu je profesor na njegovo veliko začudenje še enkrat odprl nos in izvlekel majhno radijsko iglo, ki jo je po končani operaciji pozabil v nosu. Ker predstavlja igla vrednost 200.000 Din — gram radija stane še vedno 3 milijone dinarjev — je profesor takoj, ko je opazil svojo pozabljivost, telefonično obvestil policijsko predstvo, to pa vse podrejene stražnice, o zunanjosti pacienta in njegovega avtomobila.

230-letnica glasovirja.

V arhivu padovske nadškofijske palače je bil najden star dokument, ki prča, da je bil izumitelj prvega glasovirja neki Jernej Christofori, rojen 4. maja 1655 v San Lucci. Christofori je izdelal prvi glasovir l. 1702. po nalogu tedanjega toskanskega kneza Ferdinanda Medičejskega.

Leta 2000

»Halo! Dobro jutro... pravkar prihagam iz oblakov. Kateri ocean je tu spodaj: Atlantik ali Pacifik?»

Prodajam kompletno spalnico

iz trdega lesa, politirano za Din 4.000.- in mehko spalnico, po želji pleskano za Din 2.200.-. Mizarstvo, Linhartova ul. št. 4. 2820

Dva mala lokala za pisarno ali obrt tik kolodvora oddam. Aleksandrova c. 48. 2817

Dve prazni sobi tik kolodvora takoj oddam. Aleksandrova cesta 48. 2818

Dve opremljeni sobi in kuhinjo oddam takoj v najem. Frankopanova ulica 10 I. 2822

Dva dijaka sprejme učiteljska rodbina v bližini srednjih šol v popolno oskrbo. Naslov v upravi »Večernika«. 2723

Oskrbo zastoj v Mariboru dobi revna dijakinja. Poštar Murmayr, Koseskega 5. 2815

Separirano sobo oddam enemu ali dvema gospodoma. Vrbanova ulica 6 I. 2813

Dva lepa suha lokala v centru, takoj oddam poceni. Naslov v upravi »Večernika«. 2814

Dosmrtna oskrba se nudi osebi (gospodu, gospe) s primernim kapitalom. Dobra postrežba, izborna hrana. Naslov v upravi »Večernika«. 2810

Dijake sprejemem v vso oskrbo. Krekova ulica 8 II, vrata 8. 2811

Gospodilčno ali gospoda sprejemem v celo oskrbo. Slovenska ulica 28, pri Cisel. 2812

Prazno sobo

s posebnim vhom, električno razsvetljavo, brez štedilnika (kuhanje ni dovoljeno), oddam boljši osebi s 1. septembrom. Stritarjeva ulica 5/I. 2780

Nemški jezik, pravopisje, dopisje, poučuje po najboljši metodi Kovač, Maribor, Krekova ulica 6. 2733

»Tempo« čevlji na obroke. Slovenska 18. 2500

Izposojamo gramofone in plošče po Din 1.— »Slager«, Slovenska 18. 2501

Časopisi, revije, inserati, papir, tiskovine, trgovske knjige, Hinko Sax, Maribor, Grajski trg. Posebnost: Edina izdelovalnica Jugoslavije bromsvetlih razglednic, popolnoma slične fotografijam. 2595

Sobo oddam gospodilni, Prešernova ul. 2 I, vrata 7. 2819

Enodružinske hiše

od 30.000 Din dalje prodaja Posredovalnica. Maribor, Sodna ulica 30. 2818

Pouk posameznikov

v strojepisju, v stenografiji, računstvu, knjigovodstvu in korespondenci. Začetek dnevno. Traja 5 mesecev. Kovač, Maribor, Krekova ulica 6. 2732

Sobo in črkoslikanje, vedno najnovejši vzorci na razpolago. Izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3, za kavarno »Astorla«. 3

Lepo dvosobno stanovanje s kopalnico iščeta zakonca brez otrok s 1. ali 15. oktobrom v centru mesta. Naslov v upravi. 2748

Lepo, opremljeno sobo oddam s 1. septembrom v najem. Tattenbachova ulica 20 I, desno. 2747

Dijake sprejemem v vso oskrbo. Tattenbachova ul. 19, vrata 5. 2819

V Mariboru!

Sprejme se dva dijaka v bližini srednjih šol, prvo nadstropje, solčna soba, kopalnica, prvovrstna hrana, v trgovski družini. Pomoč pri učenju v hiši. Ponudbe poštnoležeče Maribor št. 45. 2662

Učiteljska družina v bližini šol

sprejme dva dijaka na stanovanje in hrano. Kopalnica na razpolago. Naslov v upravi. 2727

Kolesarji! Važno pred tatovi koles!

Vaše opravke lahko opravljate brez vseh skrbi, če shranite vaša kolesa v novo urejeno shrambo proti odškodnini Din 1 v mehanični delavnici Justina Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. št. 14. 2768

Prijeten dom

nudi inteligentna dama koncem 40. starejšim gospodom, ki želijo udoben dom, na krasno ležečem posestvu 2 uri od Maribora. Pozorna postrežba, velika biblioteka, lepi sprehodi, sadne, grozdne in mlečne kure. Ponudbe pod »Udoben dom« na upr. lista v Mariboru. 2751

Išče se viničar

s 4 močmi na posestvo z dobrimi pogoji. Vpraša se v gostilni »Beli zajec«, Meljska c. 10. 2825

Šolske torbe in nahrbtniki

v veliki izbiri pri Ivanu Kravosu, Maribor, Aleksandrova c. 13. 2736

Dijaka ali dijakinjo

nižjih srednjih šol sprejme na hrano in stanovanje trgovska družina. Sodna ul. 2 I. 2824

Za šolo

DOBRE

Za šolo

ČEVLJE

